244

ÁTOK A HÁZON

FOT

Vádak özöne. Becsületet tipró, emberséget bántó súlyos szavak.

– *Stricik!*

– *Gazemberek!*

– *Trógerek!*

A XIV. kerület, Nagy Lajos király út 126., és a Szugló utca 77–79-es számú házban öt hónappal ezelőtt – állítólag a gyerekek miatt – kitört a felnőttek háborúja.

1.

Csúnyán szürke a ház. A gangok bilincsként fogják a falakat. A „vádlottak" egy része a kapu alatt játszik. Éppen ipiapacsoznak.

– Rosszak vagytok?

Egy kerek arcú kislány felel a többiek nevében is:

– *Azt mondják.*

– Kik mondják?

Öt nevet sorolnak fel.

– *Ők szoktak kiabálni velünk.*

– Mások nem?

Töprengés nélkül jön a felelet:

– *Nem.*

– És miket szoktak kiabálni rátok?

– *Hát csúnyákat. Olyanokat, amiket nekünk még nem szabad mondani.*

– A szüleitek mit szólnak ilyenkor?

Kórusban jön a válasz:

– *Ők is csúnyákat mondanak...*

Ebben a csoportban, a legfiatalabb vádlott másodikos, a „legöregebb" hetedikes. Hatan vannak összesen. Kíváncsi vagyok, milyen tanulók ezek a kis „trógerek".

– Nyújtsa fel a kezét, aki jeles rendű.

Egy kéz van a magasban. Kisfiú.

– Kik jó rendűek?

Ketten jelentkeznek.

– *Mi közepesek vagyunk* – mondja egy kislány, és félrehúzza a barátnőjét.

Egy gyerek maradt középen. Sűrű növésű és bátortalan. A többiek nézik. Dadogva felel:

– *Én 2,6 voltam, bácsi. De most igyekszem, mert azt mondta apukám, hogy csak akkor kapom meg a biciklit, ha legalább 3,2 leszek.*

Az udvar sárga macskakövein az árnyék is csak osonni tud. Középen egy kígyóra emlékeztető fekete gumicső hever.

2.

– *Olyanok ezek, mint az ördögök* – kezdi egy nénike. És sorolja is a vádakat:

– *Örökké kergetőznek, télen meg hógolyóztak. És tessék elképzelni, hogy itt bicikliznek az udvaron. Egyszer még egy ablakot is betörtek. És fütyörésznek. Mindig csak fütyörésznek...*

Mit lehet erre mondani?!

Egy másik vádló:

– *Szívbeteg a férjem, és én is ideges vagyok. Nem szeretjük a zajt, nem szeretjük, ha mérgesítenek bennünket...*

– Maga is csúnyákat szokott mondani a gyerekeknek?

– *Ha ideges vagyok, nem tudom, hogy miket mondok. Olyankor az ember nem válogatja a szavait. A férjem kint feküdt egyszer az ajtónk előtt a nyugágyban. Ezek meg mint az őrültek futottak, majdnem földis megtörtént, hogy kavicscsal dobálóztak. Bezzeg, a régi házmester idejében nem volt ilyen! Az rendet tudott tartani. Ha az rájuk dörrent, akkor reszkettek, mint a falevél. De ez a mostani? Hát ennek is gyereke van. Eltűri, hogy az ajtajában gyülekezzenek, elnéz nekik mindent...*

Kihasználom a pillanatnyi szünetet és megkérdezem:

– A régi, hogy szokott rendet csinálni?

– *Hát rájuk kiabált. Mondta, hogy az anyátok ezt, meg azt. Káromkodott egyet-kettőt, és kész!...*

– És az elég volt?

– *Ajjaj! De mennyire!*

– A mostani nem kiabál?

– *Nem. És ez a baj!*

Bekopogok találomra az egyik lakásba. Bizalmatlanul fogadnak, igazolványt kérnek. Ahogy túljutunk a szokatlan formaságokon, szinte betemet a keserű szózuhatag:

– *Minket, kérem, francos úriaknak hívnak. Meg úri k-nak. Pedig nekünk csak egy bajunk van, az, hogy nem beszélünk senkivel. Már egy vagyont költöttünk el hirdetésekre, de ide ki cserél? Senki! Bolond is lenne... Meg az a bajunk, hogy nem köszönünk senkinek. Hát ez is baj?... Nekem elég a férjem és az édesanyám társasága, nem kell másé. Miről és minek beszéljek mással? Itt nem lehet. Ezek az emberek egyik nap összevesznek, a másik nap meg nyalják-falják egymást. Ilyenekkel minek szóba állni?...*

– A gyerekek... – próbálok közbeszólni.

– *Hát azokról jobb nem beszélni! Képzelje el, ha jön haza a férjem, valóságos füttykoncert fogadja. Ebbe bele kell őrülni!... A házmesterék Gabi fia meg azt mondta a férjemnek, hogy megvereti egy bandával. Átkozott ház ez!... Azt vetik a szememre, hogy könnyen öltözködöm, könnyen flancolok, mert nekem nincs gyerekem. Kinek mi köze hozzá? Ha mi nem akarunk, akkor nem akarunk!... Nekem már háromszor volt idegösszeroppanásom. Ezt nem lehet bírni!... A férjem be is ment a rendőrségre, és bejelentést tett. Azóta még jobban prüszkölnek. Azóta még nagyobb szálkák vagyunk...*

3.

A levelet tizenegy szülő írta alá. Segítséget, kivizsgálást, igazságszolgáltatást kérnek. Idézet a levélből:

„A 12–16 évesek ellen a múlt hónapban feljelentés ment a rendőrségre, garázdálkodás miatt. De ez nem fedi a valót. Ezek a fiatalok a második lépcsőházban szoktak összejönni. Elbeszélgetnek, nevetgélnek és füttyszóval szólítgatják egymást. Tökmag, napraforgóhéj jelzi az összejövetel színhelyét. Sem ablakot, sem más közös vagyont nem rongáltak még meg. Csak egypár idős lakónak fáj az ő fiatalságuk. Egyszóval gyűlölik a fiatalokat. Az egész onnan indult ki, hogy a hátsó udvarban szerettünk volna játszóteret építeni – a lakók és a HKI engedélyével. De ekkor szóltak bele a fiatalokat megrontó és gyűpuban. Őket is a gyerekekről kérdezem. A mama így felel:

– *Nem a gyerekekkel van a baj. A felnőttek a rosszak. Én hét gyereket neveltem föl özvegyen. Nekem elhiheti. Azok ezekhez képest olyanok voltak, mint az égető tűz. És azokkal mégse volt baj. Tessék nekem megmondani, ez a pár szál virág, vagy a gyerek a lényeg? Hát lehet azt mondani egy gyereknek, hogy ne játssz, mert nem szabad játszani? Nézzen jól körül, és akkor majd azt látja, hogy a gyerekek a legnagyobb egyetértésben játszanak, a felnőttek meg marják egymást. Az a baj, hogy két táborra szakadt ez a ház...*

A fiatalasszony mérgesen és tömören fogalmaz:

– *Én is itt nőttem fel. És én sokkal rosszabb voltam lány létemre, mint ezek. Az enyémhez nyúljon csak hozzá valaki! Az megemlegeti, hogy a világra jött!*

Tizenöt embert kérdezek még. Akik éppen jönnek, vagy mennek. A gyerekeket védik mindannyian. Azt mondják, nincs velük semmi baj. A felnőttek háborújának okát kivétel nélkül mindenki a kert-üggyel magyarázza. Akkor szakadt két táborra a ház. Az egyik akarta, a másik ellenezte. Kilincseltek ezek is, kilincseltek azok is. Az „ellenzék" azzal érvelt, hogy csönd és nyugalom kell. Sokan állandó éjszakások, csak nappal tudnak pihenni. Ha játszótér lesz, belebolondulnak a zajba. Máig sem lehet tisztázni, hogyan, miként, de tény, hogy a tanács a virágágyak mellett döntött. A virágágy is ott van, meg a gyerekek is. És az eredmény? Gyűlölködés, veszekedés, harag. A tizenöt ember közül tizenketten hetek óta cserelakást keresnek. És ez már elgondolkoztató!

Megkeresem a ház legjobban tanuló gyerekeinek szüleit. A család egyik fia szín kitűnő hét éve. A másik „csak" 4,9. Mindkét gyerek sportol, úsznak és vívnak. Szoros az életrendjük. Iskola, edzés, tanulás. Velük is „baj" volt? Az apa szomorúan felel.

– *Sajnos. És amikor lementem a lakótárshoz tisztázni a dolgokat, engem is elküldött a melegebb éghajlatra. Én csak attól félek, hogy a gyerekek tényleg meggyűlölnek egy-két családot. És akkor még vigyázni se tudunk. Megmondom őszintén, elkezdtünk takarékoskodni a cserére. Ha ez marad a helyzet, innét menekülni kell. Maguk is tapasztalják majd, hogy milyenné tudnak válni az emberek. Ha megjelenik a cikkük, nem győzik fogadni a kilincselőket...*

4.

A jóslat teljesen bevált. A látogatást követő napon négyen, másnap öten kerestek. Öt ember a gyerekek védelmében jött, velük gyorsan végeztünk. Ketten mással kopogtattak. Így tudtam meg, hogy a többiek közül ki milyen pártnak volt tagja, húsz-huszonöt, harminc évvel ezelőtt. Hogy az egyik lakó verekedős „vadállat", mert kilenc vagy tíz évvel ezelőtt, megvert valakit. Hogy egyszer Uszeggel is csúzlizott az egyik gyerek.